

Satelitarny rachunek kultury w 2020 r.¹

27.02.2025 r.

2,9%

Udział obszaru kultury
w tworzeniu wartości dodanej
brutto w 2020 r.

Wartość dodana brutto wytworzona przez obszar kultury osiągnęła niemal 60 mld zł. Trzy dziedziny dominowały w większości transakcji w ramach satelitarnego rachunku kultury: *Reklama, Sztuki audiowizualne i multimedia oraz Książki i prasa.*

W związku z ogłoszeniem w Polsce stanu zagrożenia epidemicznego, od 12 marca 2020 r., ograniczona została możliwość prowadzenia działalności, m.in. przez podmioty kultury, które z dnia na dzień musiały zamknąć swoje obiekty. Wprowadzone czasowe ograniczenia spowodowały zmiany w funkcjonowaniu podmiotów działających w obszarze kultury. Część jednostek w tym czasie nie podejmowała żadnej działalności związanej z przygotowaniem i udostępnianiem oferty kulturalnej, a część starała się dotrzeć do odbiorcy udostępniając swoją ofertę w internecie. Ograniczenia w działalności podmiotów kultury w poszczególnych miesiącach miały różny zakres i formy, w zależności od aktualnej sytuacji epidemicznej w kraju. Część podmiotów otrzymała wsparcie finansowe. Miało to wpływ na transakcje wyliczane w ramach satelitarnego rachunku kultury.

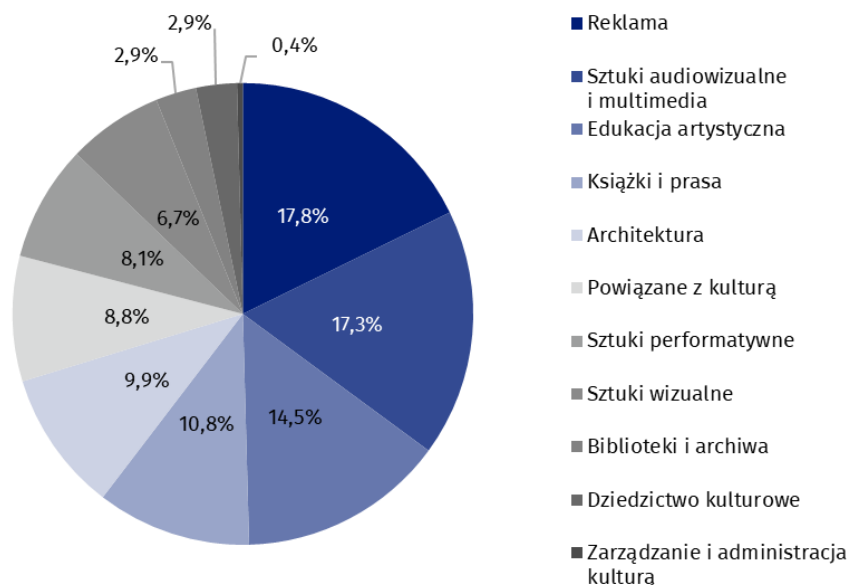
Udział obszaru kultury w gospodarce narodowej

Satelitarny rachunek kultury pozwala na oszacowanie wkładu obszaru kultury, rozumianej jako działalność samorządowych i państwowych instytucji kultury, organizacji pozarządowych działających w obszarze kultury oraz podmiotów zaliczanych do przemysłów kultury i kreatywnych, w gospodarkę narodową. Udział obszaru kultury w gospodarce narodowej najlepiej określa wartość dodana brutto obszaru kultury w relacji do wartości dodanej brutto całej gospodarki. Udział ten w 2020 r. wzrósł w porównaniu z 2019 r. oraz 2018 r. (o 0,1 p. proc.) i wyniósł 2,9%. Wartość dodana brutto wytworzona przez obszar kultury osiągnęła w 2020 r. niemal 60 mld zł.

Największy udział w tworzeniu wartości dodanej brutto obszaru kultury w 2020 r. miały podmioty zaliczane do dziedziny *Reklama* (17,8%). Znaczący udział miały także: *Sztuki audiowizualne i multimedia* (17,3%), *Edukacja artystyczna* (14,5%), *Książki i prasa* (10,8%). Udział *Reklamy* w tworzeniu wartości dodanej brutto systematycznie maleje – w 2018 r. wyniósł 20,9%, w kolejnym roku był już o 1,5 p. proc. mniejszy (19,4%), a w 2020 r. zmniejszył się o 1,6 p. proc. (do 17,8%). W stosunku do 2019 r. zmniejszył się także (o 2,8 p. proc.) udział podmiotów z dziedziny *Książki i prasa* w tworzeniu wartości dodanej brutto. Największy wzrost zaobserwowano natomiast w dziedzinie *Edukacja artystyczna* (o 5,6 p. proc. w porównaniu z 2019 r.). Udział *Dziedzictwa kulturowego* (2,9%), *Bibliotek i archiwów* (2,9%) oraz *Zarządzania i administracji kulturą* (0,4%) nie zmienił się.

¹ Na podstawie danych sprzed wprowadzenia rewizji benchmarkingowej w rachunkach narodowych przeprowadzonej w 2024 r. i obejmującej lata 1995–2022.

Wykres 1. Wartość dodana brutto obszaru kultury według dziedzin kultury w 2020 r.

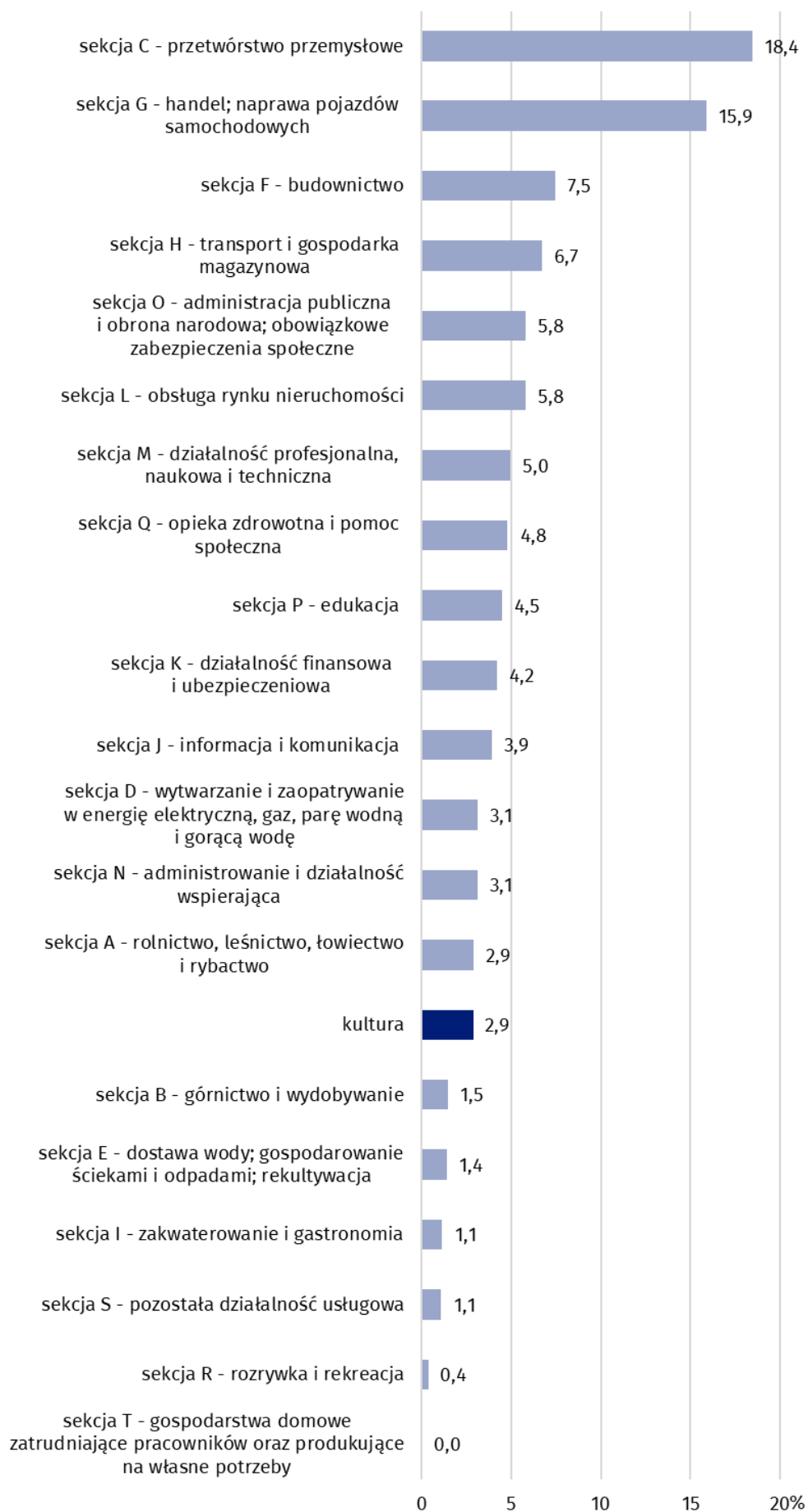

Największy udział w tworzeniu wartości dodanej brutto w obszarze kultury miały podmioty zaliczane do dziedziny **Reklama (17,8%)**

Porównanie obszaru kultury z pozostałymi sektorami gospodarki narodowej z uwzględnieniem klasyfikacji PKD² pokazuje rzeczywistą rolę obszaru kultury w gospodarce narodowej, a zatem wkład obszaru kultury w tworzenie Produktu Krajowego Brutto (PKB) Polski. Udział wartości dodanej brutto wygenerowanej przez podmioty działające w ramach klas PKD zaliczanych do obszaru kultury w 2020 r. był wyższy od udziału wartości dodanej wygenerowanej przez podmioty z sekcji B – *górnictwo i wydobywanie* (o 1,4 p. proc.) i zbliżony do udziału podmiotów zaliczanych do sekcji A – *rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo* (2,9%), a nieco niższy niż podmiotów z sekcji D – *wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę* (3,1%) i sekcji N – *administrowanie i działalność wspierająca* (3,1%).

² W celu prezentacji danych w układzie sekcji PKD konieczne było wyłączenie z niektórych sekcji gospodarki narodowej poszczególnych klas PKD, które zostały uwzględnione w wyliczeniach dla obszaru kultury. Obszar kultury obejmuje następujące klasy PKD: 18.11; 18.12; 18.20; 32.20; 47.61; 47.62; 47.63; 58.11; 58.13; 58.14; 58.21; 59.11; 59.12; 59.13; 59.14; 59.20; 60.10; 60.20; 63.91; 71.11; 73.11; 74.10; 74.20; 74.30; 77.22; 90.01; 90.02; 90.03; 90.04; 91.01; 91.02; 91.03 oraz w zakresie danych dotyczących sektora instytucji rządowych i samorządowych części klas: 84.11; 84.12; 84.25, 94.12, a w zakresie edukacji artystycznej części klas: 85.10; 85.20; 85.31; 85.32; 85.41; 85.42; 85.52; 85.59; 85.60.

Wykres 2. Udział obszaru kultury w tworzeniu wartości dodanej brutto na tle poszczególnych sekcji PKD w 2020 r.

Transakcje w satelitarnym rachunku kultury

W obszarze kultury wartość produkcji globalnej w 2020 r. spadła o 1,5% (tj. o 2 016,0 mln zł) w porównaniu z 2019 r. i wyniosła 128 694,5 mln zł. Najwyższą wartość produkcji globalnej odnotowano w dziedzinie *Reklama* (30 637,6 mln zł, tj. 23,8% wartości produkcji dla całego obszaru kultury). Znaczący udział miały również dziedziny: *Sztuki audiowizualne i multimedia* (19,7%), *Powiązane z kulturą* (11,4%) oraz *Książki i prasa* (10,3%). Łączny udział produkcji globalnej wypracowanej przez te cztery dziedziny wyniósł 65,2% ogólnej produkcji globalnej w omawianym obszarze. Najmniejszy wkład w produkcję globalną obszaru kultury miały podmioty z dziedziny *Zarządzanie i administracja kulturą* (0,4%). Największy wzrost wartości produkcji w porównaniu z 2019 r. zanotowano w dziedzinie *Edukacja artystyczna* (o 61,1%). Udział większości dziedzin kultury w produkcji globalnej nie uległ znaczącej zmianie w porównaniu z 2019 r., z wyjątkiem *Edukacji artystycznej* (wzrost o 3,9 p. proc.) oraz dziedzin *Reklama* (spadek o 2,5 p. proc.) i *Książki i prasa* (spadek o 1,6 p. proc.).

Wartość zużycia pośredniego, mierząca wartość wyrobów i usług zużytych jako nakłady w procesie produkcji, zmniejszyła się w porównaniu z 2019 r. o 5,3% (tj. o 3 870,9 mln zł) do poziomu 69 600,9 mln zł. Wartość dodana brutto ogółem dla całego obszaru kultury osiągnęła 59 093,6 mln zł (o 3,2% więcej niż w 2019 r.). W przypadku takich dziedzin kultury jak *Biblioteki i archiwa* oraz *Edukacja kulturalna* wartość dodana brutto była około dwukrotnie wyższa niż wartość zużycia pośredniego. Z drugiej strony, dziedziny *Reklama* i *Powiązane z kulturą* cechowały się niemal dwukrotnie większym zużyciem pośrednim niż wytworzona przez nie wartość dodana brutto (tj. wyższym odpowiednio o 92,0% i 83,2%).

W 2020 r. koszty związane z zatrudnieniem w obszarze kultury wyniosły łącznie 26 080,1 mln zł (wzrost o 2 028,9 mln zł w porównaniu z 2019 r., tj. o 8,4%). W strukturze łącznych kosztów związanych z zatrudnieniem największy udział zaobserwowano dla podmiotów z dziedziny *Edukacja artystyczna* (17,0%). Istotny w tym zakresie był także udział dziedzin: *Reklama* (14,7%), *Sztuki audiowizualne i multimedia* (12,8%), *Sztuki performatywne* i *Powiązane z kulturą* (po 12,3%) oraz *Książki i prasa* (11,2%). Natomiast najmniejszy udział w strukturze łącznych kosztów związanych z zatrudnieniem miały podmioty z dziedziny *Zarządzanie i administracja kulturą* (0,9%).

Nadwyżka operacyjna brutto, stanowiąca różnicę pomiędzy wartością dodaną brutto a kosztami związanymi z zatrudnieniem i pozostałymi podatkami związanymi z produkcją pomniejszonymi o pozostałe dotacje związane z produkcją, wyniosła 38 115,5 mln zł (o 16,5%, tj. o 5 400,4 mln zł więcej niż w 2019 r.). Najwyższy wynik osiągnęły podmioty z dziedziny *Reklama* (7 282,4 mln zł). Najniższą wartość nadwyżki zaobserwowano dla dziedziny *Powiązane z kulturą* (11,1 mln zł). Największy przyrost nadwyżki operacyjnej brutto w porównaniu z 2019 r. zanotowano w dziedzinie *Edukacja artystyczna* (o 239,5%). Największy spadek wystąpił natomiast w dziedzinie *Książki i prasa* (o 15,3%).

W 2020 r. bardzo istotnie wzrosła w porównaniu z 2019 r. wartość dotacji w obszarze kultury (o 5 633,4 mln zł, tj. 18-krotnie), co wiązało się z okresem pandemii COVID-19. Najwięcej dotacji (52,8%) otrzymały podmioty z dziedziny *Edukacja artystyczna* (łącznie 3 140,6 mln zł). Podobnie jak w 2019 r., najwyższe pozostałe podatki związane z produkcją odnotowano w przypadku podmiotów z dziedziny *Sztuki audiowizualne i multimedia* (50,3% wszystkich podatków związanych z produkcją, tj. 424,1 mln zł) i w porównaniu z 2019 r. dziedzina ta miała większy udział w tej transakcji (w 2019 r. – 48,9%).

W obszarze kultury 65,2% ogólnej produkcji globalnej zostało wypracowane łącznie przez cztery dziedziny: *Reklama*, *Sztuki audiowizualne i multimedia*, *Książki i prasa* oraz *Powiązane z kulturą*

Zużycie pośrednie podmiotów działających w ramach dziedzin: *Reklama* oraz *Sztuki audiowizualne i multimedia* stanowiło 50,7% wartości zużycia pośredniego obszaru kultury

W dziedzinie *Edukacja artystyczna* odnotowano ponad trzykrotny przyrost nadwyżki operacyjnej brutto w porównaniu z 2019 r.

W analizowanym roku akumulacja brutto³ w obszarze kultury⁴ osiągnęła wartość 5 013,1 mln zł (o 616,6 mln zł mniej niż w 2019 r.). Najwyższą wartość akumulacji brutto, tak jak w 2019 r., zanotowano w dziedzinie *Architektura* (2 655,8 mln zł).

Tablica 1. Główne transakcje w satelitarnym rachunku kultury według dziedzin kultury w 2020 r.

Wyszczególnienie	Produkcja globalna	Zużycie pośrednie	Wartość dodana brutto	Koszty związane z zatrudnieniem	Pozostałe podatki związane z produkcją	Pozostałe dotacje związane z produkcją	Nadwyżka operacyjna brutto
	w mln zł						
Ogółem	128 694,5	69 600,9	59 093,6	26 080,1	843,2	5 945,3	38 115,5
Dziedzictwo kulturowe	3 294,3	1 602,1	1 692,2	1 334,9	31,8	24,3	349,8
Biblioteki i archiwa	2 522,9	829,3	1 693,6	1 499,5	15,9	16,2	194,3
Książki i prasa	13 203,3	6 802,0	6 401,3	2 926,8	58,3	361,6	3 777,7
Sztuki wizualne	7 097,7	3 147,3	3 950,4	827,5	14,9	486,9	3 594,9
Sztuki performatywne	8 017,6	3 220,2	4 797,4	3 215,3	81,3	169,6	1 670,5
Sztuki audiowizualne i multimedia	25 411,2	15 172,1	10 239,0	3 345,0	424,1	243,0	6 713,0
Architektura	10 323,8	4 484,7	5 839,1	1 196,0	26,3	370,8	4 987,7
Reklama	30 637,6	20 144,2	10 493,5	3 845,9	97,3	732,2	7 282,4
Edukacja artystyczna	13 013,9	4 454,1	8 559,7	4 423,3	46,3	3 140,6	7 230,7
Powiązane z kulturą	14 687,3	9 501,7	5 185,6	3 220,6	45,0	383,6	2 303,6
Zarządzanie i administracja kulturą	485,0	243,3	241,7	245,2	2,1	16,6	11,1

Akumulacja brutto w 2020 r. wyniosła 5 013,1 mln zł (11,0% mniej niż w 2019 r.)

³ Akumulacja brutto mierzy przyrost majątku obejmujący, w ujęciu wartościowym, nakłady brutto na środki trwałe, przyrost rzeczowych środków obrotowych, nabycie aktywów o wyjątkowej wartości pomniejszone o ich rozdysponowanie.

⁴ Dane dotyczące spożycia, akumulacji brutto oraz handlu zagranicznego w satelitarnym rachunku kultury są wyliczane w oparciu o dane według grup bilansowych prezentowane w tablicach podaży i wykorzystania.

Tablica 1. Główne transakcje w satelitarnym rachunku kultury według dziedzin kultury w 2020 r. (dok.)

Wyszczególnienie	Spożycie			Akumulacja brutto	Import towarów i usług	Eksport towarów i usług
	przez gospodarstwa domowe	przez instytucje niekomercyjne działające na rzecz gospodarstw domowych	przez instytucje rządowe i samorządowe			
	w mln zł					
Ogółem	33 065,0	1 330,4	15 951,9	5 013,1	21 044,9	26 480,7
Dziedzictwo kulturowe	592,2	366,2	682,3	-1,8	278,5	453,5
Biblioteki i archiwa	–	142,4	3 372,4	-0,5	–	–
Książki i prasa	6 059,4	44,4	1 613,9	25,9	2 994,2	6 771,6
Sztuki wizualne	3 081,0	56,3	69,2	1,2	71,8	31,3
Sztuki performatywne	1 077,9	327,9	4 970,4	1 616,9	600,7	277,1
Sztuki audio-wizualne i multimedia	20 937,1	6,1	2 020,8	684,5	9 847,2	8 600,0
Architektura	–	–	315,0	2 655,8	127,1	208,8
Reklama	–	–	–	-4,3	7 082,6	9 991,0
Edukacja artystyczna	797,0	289,8	2 822,2	1,3	–	–
Powiązane z kulturą	520,5	7,7	–	33,4	42,9	147,4
Zarządzanie i administracja kulturą	–	89,5	85,7	0,7	–	–

Spożycie ogółem⁵ dla obszaru kultury wyniosło 50 347,2 mln zł (o 3 780,1 mln zł mniej niż w 2019 r.). Za niemal połowę odpowiadała dziedzina *Sztuki audiowizualne i multimedia* (22 963,9 mln zł). Wysokie spożycie odnotowano także w przypadku dziedziny *Książki i prasa* (7 717,7 mln zł). Spożycie gospodarstw domowych stanowiło 65,7% łącznego spożycia ogółem w obszarze kultury. Najwyższą wartość tego spożycia odnotowano w dziedzinie *Sztuki audiowizualne i multimedia* (20 937,0 mln zł, tj. o 1 572,1 mln zł mniej niż w 2019 r.). W sektorze instytucji rządowych i samorządowych (31,7% spożycia ogółem, tj. o 828,2 mln więcej niż w 2019 r.) największa wartość spożycia dotyczyła dziedziny *Sztuki performatywne* (4 970,4 mln zł). Znaczący udział miały również dziedziny: *Biblioteki i archiwa* (3 372,4 mln zł) oraz *Edukacja artystyczna* (2822,2 mln zł). W sektorze instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, związanych z obszarem kultury, spożycie wyniosło 1 330,4 mln zł (o 40,9 mln zł więcej niż w 2019 r.). Najwyższą wartość spożycia odnotowano w dziedzinie *Dziedzictwo kulturowe* (366,2 mln zł).

W 2020 r. zanotowano dodatnie saldo w handlu zagranicznym dobrami i usługami kulturalnymi i kreatywnymi w wysokości 5 435,8 mln zł (o 515,9 mln zł mniej niż w 2019 r.). Na dodatni bilans handlu zagranicznego wpływ miała przede wszystkim dziedzina *Książki i prasa* (saldo 3 777,5 mln zł) oraz *Reklama* (saldo 2 908,5 mln zł). W dziedzinach: *Sztuki audiowizualne i multimedia*, *Sztuki performatywne* oraz *Sztuki wizualne* ponownie odnotowano saldo ujemne (odpowiednio: minus 1 247,2 mln zł, minus 323,7 mln zł oraz minus 40,5 mln zł). Największy udział w eksporcie towarów i usług kulturalnych i kreatywnych miała dziedzina *Reklama* (37,7%). Duży udział w eksporcie miały także dziedziny *Sztuki audiowizualne i multimedia* (32,5%) oraz *Książki i prasa* (25,6%). W przypadku importu dominowały te same dziedziny: *Sztuki audiowizualne i multimedia* (46,8% całego importu obszaru kultury), *Reklama* (33,7%) oraz *Książki i prasa* (14,2%). Wartość importu w ramach dziedzin: *Sztuki audiowizualne i multimedia* wyniosła 9 847,2 mln zł, *Reklama* – 7 082,6 mln zł, a *Książki i prasa* – 2 994,2 mln zł. W porównaniu z 2019 r. najwyższy procentowy wzrost importu odnotowano w dziedzinie *Sztuki wizualne* (o 22,3%), a najwyższy procentowy wzrost eksportu – w dziedzinie *Sztuki audiowizualne i multimedia* (o 12,8%).

Dodatni bilans (5 435,8 mln zł) w handlu zagranicznym towarami i usługami kulturalnymi związany jest przede wszystkim z dziedzinami *Reklama* oraz *Książki i prasa*

Informacje na temat wykorzystanych źródeł danych oraz zastosowanych rozwiązań metodologicznych znajdują się w *Raporcie z pracy metodologicznej. Satelitarny Rachunek Kultury* (hipertącze dostępne jest na ostatniej stronie).

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a w przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

⁵ Wydatki poniesione przez jednostki instytucjonalne będące rezydentami (w tym spożycie gospodarstw domowych, spożycie w sektorze instytucji rządowych i samorządowych oraz w sektorze instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych) na towary i usługi wykorzystywane dla zaspokojenia bezpośrednich, indywidualnych i zbiorowych potrzeb członków społeczeństwa.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Krakowie
Dyrektor Agnieszka Szlubowska
Tel: 12 420 40 50

Rozpowszechnianie:
Wydział Współpracy z Mediami
Tel. komórkowy: 695 255 032
Tel. stacjonarne: 22 608 38 04, 22 449 41 45,
22 608 30 09

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

- stat.gov.pl
- [@GUS_STAT](https://twitter.com/GUS_STAT)
- [@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)
- [gus_stat](https://www.instagram.com/gus_stat)
- [glownyurządstatystycznygus](https://www.youtube.com/glownyurządstatystycznygus)
- [glownyurządstatystyczny](https://www.linkedin.com/company/glownyurządstatystyczny)

Powiązane opracowania

[Raport z pracy metodologicznej. Satelitarny Rachunek Kultury](#)

[Satelitarny rachunek kultury w 2019 r.](#)

[Przemysły kultury i kreatywne w latach 2017–2021](#)

[Przemysły kultury i kreatywne w 2022 r.](#)

[Kultura i dziedzictwo narodowe w 2023 r.](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Akumulacja brutto](#)

[Eksport towarów i usług](#)

[Import towarów i usług](#)

[Koszty związane z zatrudnieniem](#)

[Nadwyżka operacyjna brutto](#)

[Produkcja globalna](#)

[Produkt krajowy brutto \(PKB\)](#)

[Spożycie](#)

[Wartość dodana brutto](#)

[Zużycie pośrednie](#)